

kako imajo delati čez teden; on odločuje prepeljavo in prodajo pridelkov na terjih; odbira novince, kolikor jih vlada tirja za armado itd. V sosebno važnih zadevah se tudi na posvetovanje vabi pop (duhovnik). Vse, kar se je sklenilo, zapiše pisar v bukve in nadzornik se podpiše.

„V velikih vaséh, kakor je ta naša tukaj, so zdeljeni še tudi drugi vradi med starostmi iz vasí, ki morajo na pravico paziti. Vsaka stotna hiša ima svojega stotnika („sotski“) in vsaka deseta svojega desetnika (desjatski). Ta poslednji naznanja stotniku, kar se je zgodilo, ta pa pové to starostu, kateri s svojimi odborniki („wyborny“), ki jih tudi kmetje volijo, razsodbe sklepa. Da bi ti kmetiški porotniki kakošno krivico komu storili, se pač skorej nikdar ne sliši; tako zvesto vodi njih razsodke le dobri namen in vest za pravico.“

„Okrajni glavar (izpravnik) nima pravice se mešati v zadeve srenjskega svetovavstva, ki ima pred očmi le blagor vasí in prisednikov. Izpravnik rabi svojo oblast samo v pregreških zoper občne deržavne postave; drugekrat je pa veljavnost storostova zadosti, da se policijski red v vasi obderži.“

Kadar kmet zbolí, se oskerbljuje z vsim na naše stroške, in njegovi ženi in otrokom se ni bati, da bi pomanjkanja terpeli; srenjski svetovavec zmanjšuje delež pri delu, ki je spadalo na to rodbino in skerbí za nje živež. Ob času rekrutbe vedno tiste mladenče voli, ki so znani kot naj bolj nesposajeni in so tedaj pripravniši za vojaški stan, kakor za mirno obdelavanje polja. Mnogokrat je ta potreba, ki se je toliko bojé, zares sreča za vás, da se tako svojih nesposajencov znebi.“

„Pri vsi spravnosti, ki se navadno med našimi vaščani nahaja, vendar kedaj resnobno razpertje vstane; pa kje ga pač ni? Takrat vidimo mnogokrat prav iz daljnih krajev poslance starostov v glavno mesto hiteti, da prosijo, naj bi se premenil ali pa popolnoma overgel napačni ukaz nadzornikov, ki včasih svojo moč preveč stegnejo in po krivičnem rabijo. Hotel bi, da bi priča bili tega in bi slišali na svoje ušesa krepke govore teh ljudi, katerih ugovori se skorej ne dajo ovreči; tako dobro umejo pravico in znajo pridobiti si serca s svojo zgovornostjo.“ (Dalje sledi.)

Novičar iz raznih krajev.

Naj višja c. k. sodnija je razsodila, da vsaka servitutna pravica, ako hoče stvarno pravico (dingliches Recht) zadobiti, se mora v zemljišne (gruntne) bukve tam vpisati (vtabulirati), kjer leži tisto posestvo, ki je obloženo s to služnostjo (servitutom). — Zavolj podpisov pohiševarjskih listov (Hausirpass) je bil te dni sledeči vikši ukaz na znanje dan: „Vsak pohiševar (Hausirer), če v kak ptuj kraj pride ali kupčevaje ali le skozi gredé, ima dolžnost svoj pohiševarjski list podpisati dati, ako je v tistem kraju, naj je mesto, terg ali vas, kakošna cesarska policijska ali politična gosposka; če pa pride v kako mesto ali vas, kjer ni take gosposke, ga ima županu podpisati dati, le v vaséh mu ni tega treba. — Srečkanje (Verlosung) izdanih obligacij zemljišne odvéze se bo v spodnji in zgornji Austrii, na Českem, Marskem, Šlezkem, Tiroljskem, Štajarskem, Koroškem, Krajskem, Salcburškem, Istrijskem, Goriškem in Teržaškem 30. dan aprila tega leta začelo; kako se bo za srečkanje določena gotovina ustanovila, bojo na drobno povedali posebni razglasi v vsaki deželi. — C. k. ministerstvo bogočastja in nauka je po nabéri c. k. vodstva administrativne statistike zvedilo, da po poslednjem številu prebivavcev našega cesarstva je v vsem cesarstvu 3 milijone 450.000 protestantov helvetiške in augsburške vére, da tedaj na 10.000 duš našega cesarstva se šteje 920 protestantov, in sicer 577 helvetiške, 343 pa augsburške vére; naj več nekatoličanov za temi je nezedinjenih Gerkov, in sicer 3 milijone in 162.000;

za temi pa unitarjev, katerih vsih skupaj je čez 50.000; — v vsem skupaj je v našem cesarstvu blizo šesti del nekatoličanov. — Naj važniša novica poslednjih dní za vés svet je, da je rusovska vlada res pripravljena obravnave za mirno spravo začeti na podlagi vseh tistih predlogov, ki jih je avstrijska vlada po porazumljeni z angležko in francozko v Petrograd poslala. Po tem takem se bojo obravnave, ki imajo na ti podlagi vsemu svetu zaželjeni mir ustanoviti, iznova začele, in čeravno pogajanje za mirno spravo še ni dogotovljeni mir, je to vendar že važna stopnja do miru, katero je po neprenehnem prizadevanji dosegla avstrijska vlada. Pervo bo, kar se bo sedaj zgodilo, da se bo na vseh stranéh vojska ustavila in obravnava za mir začela; kje pa se bo snidel ta zbor, ali na Dunaji ali v Parizu ali kje drugod, še ni znano; naj bolj se govori od Pariza. Gotovo pa je to, da tako veliko važnega zbora ni bilo kmali, kakor bo ta, in da vés svet bo dan na dan obračal svoj pozor na tisto mesto, kjer ima zacvesti oljika miru. — Iz Varšave se sliši, da bolezen kneza Paskievič-a, deželnega poglavarja v Varšavi, je čedalje huja, in da v sedanjih težavnih okoljšinah je mogla poglavitna skerb cara Aleksandra biti namestnika mu izvoliti ali začasnega, če bi Paskievič se spet okreval, ali stanovitnega, če bi utegnil umreti; izvoljen je nek na to mesto knez Goršakov, sedanji vojskovodja v Krimu, na tega mesto pa general Lüders. — Unidan je „Moniteur“, časnik francozke vlade zlo pokaral ondašnji senat in mu očital, da ne spolnuje svoje dolžnosti, ker od njega je pričakovati, da namestuje marsiktero potrebno novo napravo itd. Časnikarji so si zlo glavo ubijali: zakaj to nenadno očitovanje? Sedaj se iz Pariza sliši, da v kratkem se pričakujejo sledeče nove vredbe: 1) sališka postava se ima odpraviti; 2) ako bi utegnil cesar umreti, gré cesarici udovi 1 milijon frankov letnih dohodkov in stanovanje v Elyzeji, 3) cesarica ima biti oskerbnica vladarstva za čas maloletnosti prihodnjega cesarja; 4) za namestno vladarstvo se ima izvoliti poseben zbor. — Strašen izgled, kako človeka zamore igra zapeljati, smo brali te dni iz Francozkega; nek mlad človek v Kalvisonu, kteremu oče in mati nista hotla več dnarja dajati za igro, je ustrelil očeta in mater, potem pa sam sebe!

Popravek.

Po naukazu vis. c. k. deželnega poglavarstva od 12. t. m., št. 334 imamo zastran treh novih sejmov pri sv. Mohorji sledeče na znanje dati:

„Novice“ so v 99. listu lanskega leta pod nadpisom „Pogovori vredništva“ v „pratiko“ vzete tri sejme pri podružnici sv. Mohorja tako razložile, kakor da bi ta podružnica sv. Mohorja v moravški fari in kantonu podberškem na Gorenskem bila. To pa ni tako. Ta sv. Mohor, kjer so omenjeni novi sejmi dovoljeni, je podružnica v Št. križki fari v trebenškem kantonu na Dolenskem. Soseska moravska trebenškega kantona je po ukazu c. k. kupčijskega ministerstva od 16. julija 1849, št. 5451, dovoljenje prejela za 3 sejme pri podružnici sv. Mohorja, ktera spada v moravško sosesko. Ker je tudi odrajtala takso za to dovoljenje in je dotična gosposka poterdila določeno staničnino, ni tedaj nobene postavnega zadržka za omenjene sejme.“

Stan kursa na Dunaji 21. januarija 1856.

Obbligacije	5 %	78 ² / ₈	fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	68 fl.
deržavnega	4 ¹ / ₂ %	68 ¹ / ₂	„	Windišgrac. „	20 „ 24 „
dolga	4 %	61 ¹ / ₈	„	Waldstein. „	20 „ 24 „
	3 %	47	„	Keglevičeve „	10 „ 10 ³ / ₄ „
	2 ¹ / ₂ %	38 ¹ / ₂	„	Cesarski cekini.	5 fl. 7
Oblig. 5 % od leta 1851	B 84	„		Napoleonodor (20 frankov)	8 fl. 32
Oblig. zemljiš. odkupa 5 %	71 ¹ / ₂	„		Suverendor	14 fl. 50
Zajem od leta 1834 . . .	330	„		Ruski imperial	8 fl. 45
„ „ 1839 . . .	129 ³ / ₄	„		Pruski Fridrihsdor . . .	8 fl. 57
„ z loterijo od leta 1854	99 ⁷ / ₈	„		Angležki suverendor . .	10 fl. 50
„ národní od leta 1854	81	„		Nadavk (agio) srebra:	
				na 100 fl.	9 ¹ / ₂ fl.